

Het bijbelse kernwoord schild

HET OUDE TESTAMENT

Onderstaande gegevens zijn verzameld uit Gesenius' Hebr. und Aram. Handwörterbuch; 16^e Aufl. 1915 en Abr. Trommius, Nederlandse Concordantie (6^e herz.dr.). Zie onder I.A.a.

מָגֵן (v. גָּן, s. d.) *cstr.* gl., m. *suff.* מְגִנִּי, *pl.* מְגִנִּים, *cstr.* מְגִנֵּי, מְגִנּוֹת 2 Ch 23 9†, m. (f. 1 K 10 17. 2 Ch 9 16, s. ZAW 16 92) — Schild Ri 5 8. 2 K 19 32. Jes 37 33. Ez 38 5. Ps 76 4. Neh 4 10. 2 Ch 26 14. 32 5. 27, neben צָנִיָּה Jer 46 3. Ez 23 24. 38 4. 39 9. Ps 35 2, nach 1 K 10 16 kleiner als צָנִיָּה, neben שָׁלֵט (s. d.) 2 Ch 23 9; geölt, also v. Leder 2 S 1 21. Jes 21 5, v. Gold 1 K 10 17. 14 26. 2 Ch 9 16. 12 9, v. Bronze 1 K 10 27. 2 Ch 12 10; rot gefärbt Nah 2 4; m. Buckeln versehen Hi 15 26; m. גִּישָׁא 1 Ch 5 18. 2 Ch 14 7, תַּפֵּשׁ Jer 46 9, חֹזֶק *Hiph.* Ps 35 2, נֶשֶׁק 2 Ch 17 17, עֵרֶךְ Jer 46 3, עֵרֶה *Pi.* Jes 22 6; an d. Mauer aufgehängt Ez 27 10. Ct 4 4, אֵישׁ מְגִן ein Gewappneter Pr 6 11. 24 34. V. d. Schilde des Krokodils Hi 47 10. Bildl.: Gottes Schild 2 S 22 36. Ps 18 36, v. Gott selbst als Schirm Gn 15 1 (Ehrl.: מְגִן). Dt 32 29. 2 S 22 3. 31. Ps 3 4 u. 12 mal, vgl. Pr 2 7. 30 5; etw. anders Ps 7 11. 89 19. — Unklar Hos 4 18 (s. Marti) u. Ps 47 10, vgl. Stade, ZAW 13 222 f.†

I.A.a. Betekenis van de tekstgegevens

In de navolgende teksten wordt het schild genoemd: Richt.5:8; 2 Kon.19:32; 2 Kron. 26:4; 32:5, 27; Neh. 4:16; Ps. 76:4; Jes. 37:33; Ez. 38:5;

Naast rondas: Ps. 35:2; Jer. 46:3; Ez. 23:24; 38:4v; 39:9; naast spies: 2 Kon. 11:10; 2 Kron. 26:14; 23:9; het schild van de helden (Saul/ Jonathan): 2 Sam.1:21; beschilderd: Jes. 21:5); van goud: 1 Kon. 10:17; 14:26; 2 Kron. 9:16; 12:9; van brons: 1 Kon. 10:27; 2 Kron. 12:10; rood gekleurd: Nah.2:3; van knoppen/ schildbeslag voorzien: Job 15:26.

Schild en zwaard: 1 Sam. 17:45; 1 Kron. 5:18; 2 Kron.14:7; het schild hanteren: Jer. 46:9; het schild grijpen: Ps. 35:2; met schild en boog gewapend: 2

Kron. 14:8; 17:17; schild en rondas toerusten: 1 Kron. 12:8; Jes. 46:3; 51:11; het schild ontbloten: Jes. 22:6; schild en helm ophangen: Ez. 27:10v; Hoogl. 4:4; een gewapend man (met wapentuig en 1000 rondassen): 2 Kron. 32:5, 27; God die verbreekt de vurige pijlen van de boog, het schild en het zwaard en de krijg: Ps. 76:4. Zie ook (?): Ps. 47:10; Hos.4:18.

Figuurlijk:

- * het schild van Gods heil (2 Sam.22:36; Ps.18:31; 36)
- * God als schild (Gen. 15:1)
- * God het schild van uw hulp (Deut.33:29)
  - * God mijn/ ons schild (2 Sam. 22:3, 31; Ps. 3:4; 7:11; 18:3; 28:7; 33:20; 59:12; 84:10, 12 (zon en schild) 89:19; 115:9-11; 119:114; 144:2; Spr. 2:7;

30:5

I.A.b Samenvatting + toepassing

1. Over het schild wordt heel vaak in de Bijbel gesproken. Wij kunnen er de volgende beschrijving van geven. Het onderstaande is een vrije weergave van E-sword ISBE, s.v. Shield.

Het schild is het oudste en universele wapen ter bescherming en verdediging. De twee belangrijkste vormen zijn: a) de *cinnah* (Lat: scutum), een groot schild, gedragen door zwaar bewapende infanterie, aangepast aan de vorm van het menselijk lichaam, in ovale vorm of in de vorm van een deur; de Griekse naam is: *thureos* (van thura)/ deur ¹ en b) de *maghen* (Latijn: clypeus (licht, rond en met handvat voorzien); *πελτε* (*pelte*) is het Griekse equivalent. Dit heet in de Statenvertaling: een rondas. Vgl. Ps.5:13; 91:444.

A en b worden vaak samen vermeld (Ez. 23:24; 38:4; Ps.35:2).

De *cinnah* was het schild van de zwaar bewapende (1Kron.12:8,24, 34); van Goliath lezen we, dat hij zelf een koperen schild droeg tussen zijn schouders en dat er ook een schild werd gedragen door een man die voor hem uitging (1Sam.17:7, 41) The *maghen* kon worden gedragen door een boogschutter, want we lezen van de mannen van Benjamin in Asa's leger, dat zij het schild droegen en de boog spanden. (2Kron.14:8; 25:5).

Normaal werden de schilden gemaakt van hout of vlechtwerk met leren overtrek. In Ez.39:9 wordt geprofeteerd, dat de houten schilden en andere wapens van het leger van Gog voor Israël zouden dienen om er gedurende zeven jaren vuur mee te stoken....Salomo had in zijn trotse rijkdom 200 rondassen (*cinnoth*) van geslagen goud en 300 schilden (*maghinnum*) van geslagen goud gemaakt voor zichzelf en die opgehangen in het huis van het woud van Libanon (1Kon.10:16v). Uitsluitend voor de show. En toen Sisak van Egypte tegen Rehobeam optrok en deze wegnam, verving Rehobeam hen door andere van brons (1 Kon. 14:26vv; 2 Kron.12:9vv).

Op oorlogspad werd het schild met een schouderriem over de schouder gehangen en in een foedraal gehouden die verwijderd werd voor de strijd (het zgn. ontbloten van het schild) (Jes.22:6). ...Bij de verovering van een stad werd het schild door het eerste gelid voor de borst gehouden, maar door de volgende boven het hoofd als een schilddak (*testudo*) tegen de pijlen en stenen en vlammeende toortsen van de kant van de belegerden (Jes.37:33; Ez. 26:8).

Soms was het schild beschilderd; soms was het rood van kleur. In uitzonderlijke gevallen was een schild van goud (bij Salomo bijv.), soms van brons. Het schild komt in het OT vaak ook voor in combinatie met: een rondas, spies, boog, zwaard en helm.

Het schild behoort met maliënkolder, scheenplaten, helm en gordel tot de verdedigingswapenen. Aanvalswapens zijn: roede (denk o.a. aan David en een leeuw/beer), slinger en steen (o.a. David tegenover Goliath), boog en pijlen, speer en zwaard. ²

---

¹ 'Het grote schild, dat vooral bij belegeringen gebruikt werd, was langwerpige-vierkant en liep meestal van boven naar binnen toe of had een soort dak, dat het hoofd tegen de slingerstenen van de belegerden beschutte. Het werd gedragen door een schilddrager, in de strijd op de grond geplaatst en diende ter bedekking van een, soms van twee boogschutters. In vreedstijd werden de schilden opgehangen. Aldus woordenboek Online Bijbel.

² 'Soms hield men tijdens de strijd het schild in de rechterhand, maar in de regel in de linker. Het schild dat men ter bescherming van het hoofd hoog ophief, bedekte dus het linkeroog. Daarom schrijft Josefus (Ant. 6.5.1) dat koning Nahas de Jabesieten het rechteroog wilde uitsteken (1 Sam. 11:2) om hen zo voorgoed buiten gevecht te stellen.' Zo het woordenboek in Online Bijbel.

2. Zinnebeeldig wordt ook God wel een schild genoemd: de Heere als het Schild en de Beschermmer van Zijn volk, van Abram ([Gen.15:1](#)), van Israël ([Deut.33:29](#)) of van de Psalmist ([Ps.18:30](#); [35:2](#)). Zie ook vele andere passages. De eerste keer dat dit gebeurt is in [Gen.15:1](#), waar de Heere tot Abram zegt: Ik ben u een schild, uw loon zeer groot. Welk een bemoediging voor hem. Abram had geen kind, hoewel de Heere hem een talrijke nakomelingschap had toegezegd. Maar deze kinderloze man mocht zich in de belovende God verbergen. Zoals iemand die zich achter een schild verbergt. Achter die God is een mens veilig, tegen aanvallen van buiten en van binnen. Zou iemand dan nog vrezen? God belooft hen die op Hem betrouwen niet alleen, maar is ook hun loon zelf. Hun hoogst geluk ligt in God zelf. Hij is onze zoon en ons schild ([Ps. 84:10, 12](#)).

Vooraf in de psalmen wordt God vaak beleefd als een schild, waarachter men kan wegkruipen. M. Henri schrijft: Wij zijn hier in duisternis, maar, als God onze God is, zal Hij voor ons zijn als een zoon om ons te verlichten en op te vrolijken, ons de weg te wijzen en te sturen. Wij zijn hier in gevaar, maar Hij wil voor ons zijn als een schild om ons te beveiligen tegen de vurige pijlen die alom ons omringen.

3. Het mag ons niet ontgaan, dat in menige psalm de hulp ingeroepen wordt van de Heere tegen aanvallen van boosdoeners. Deze kunnen soms de gestalte aannemen van een reus als Goliath. In mijn eerste gemeente werd vaak [Ps. 35:2](#) ber. met veel klem en kracht gezongen:

Twist met mijn twisters, Hemelheer',
Ga mijn bestrijders toch te keer!

Wil spies, rondas en schild gebruiken,
Om hun gevreesd geweld te fnuiken.

Bij twisters en bestrijders dacht men dan gewoonlijk ook wel aan tegenstanders binnen de gemeente in theologisch/ geestelijk opzicht. Ook kon gedacht worden aan mensen die de gelovige in het maatschappelijk leven dwars zaten. Natuurlijk moet men dan wel bedenken, dat er een groot verschil is tussen vijanden die om ons geloof en getuigenis ons tegenstaan en vijanden die men door zijn eigen haatdragend gedrag en woorden maakt. In het laatste geval hebben wij ons te bekeren. In het eerste geval mag altijd Gods hulp ingeroepen worden. Laat de Heere het voor u opnemen. Hij zal voor u strijden en u moet stil zijn (vgl. [Ex.14:14](#)).

Overigens is het nodig geen tegenaanval (het hanteren van de spies) te organiseren zonder dat de liefde ons drijft en het (geestelijk) welzijn van een vijand ons op het hart gebonden is. Vergeten mag ook niet worden, dat wij bij een mogelijke zelfverdediging altijd de eer van God op het oog hebben. Want 'qui s' excuse s' accuse' – zich verontschuldigen is zich beschuldigen.

Laat ons altijd bedenken, dat de beste bescherming van hen die op de hoge God vertrouwen, te vinden is in die God zelf. Lees: [Ps. 76:4](#): De Heere verbreekt de vurige pijlen van de boog, het schild en het zwaard en de krijg.

Hoe groot zal de weldaad zijn, wanneer alle wapengekletter straks ophoudt, als de Heere komt om te oordelen in het eindgericht. In het commentaar van Keil-Delitz bij [Ps.76:4](#) lezen we: God heeft in stukken gebroken de wapens van wereldlijke macht tegen Judah en daarmee

deze macht zelf (Jes.14:25), en bij gevolg in overeenstemming met de voorzegging Hos.1:7 en Jes.10:14, 17:1-14, 29; Jes. 31:1-9, 33, 37 en speciaal Ps. 31:8 Zijn volk gered door onmiddellijke tussenkomst, zonder dat zij in deze zaak iets doen.

Het meest aansprekende voorbeeld van de overwinning op een reus als Goliath in huidige gedaante is nog steeds wat de herdersjongen David in zijn herderskiel deed. Enkel met een slinger en een steen. Want met geweldsmiddelen is meestal weinig te bereiken. Maar met het Woord van onze God kunnen wij kloeke daden doen in de Naam van de Almachtige.

II. HET NIEUWE TESTAMENT

II.A.a. De Griekse naam voor schild is: *thureos* (van *thura*)/ deur. Dit woord voor schild komt in het NT alleen voor in Ef. 6:16

I.A.b Samenvatting + toepassing

In zijn beschrijving van de wapenrusting (Gr. *panoplia*) van de christensoldaat introduceert Paulus het geloof als de *thureos*, het grote Grieks-Romeinse schild, een verdedigingswapen waardoor men de vurige pijlen van de duivel kan uitblussen. Ef. 6:16.

Dit schild kan niet gemist worden, bij geen enkele (heils)soldaat van Christus. Want ieder die oprecht gelooft, heeft constant te maken met tegenstanders die staan onder leiding van de grote verzetsman, de duivel. Die zit niet stil. Die schiet vurige pijlen af. In vroeger tijd waren zulke vurige pijlen voorzien van in pek gedoopt touw en daarna in brand gestoken. De satan werkt met geraffineerde wapens.³

Hij werpt bij sommigen van Gods kinderen godslasterlijke gevoelens en gedachten in hun binnenste. Hij bezwaart hun geweten met aangepaste schuldgevoelens (duivelse aanklachten die nergens op slaan), met haatgevoelens, gedachten van twijfel, hartstochtelijke verlangens, jaloersheid, gemene lasterpraat van de kant van mensen. Maar de satan kan ook gebruik maken van uw/ jouw mobieltje waar men tegenwoordig mee naar internet gaat om sekshuizen te bezoeken en zich te laten besmeuren door prostituee' s en/ of pornobeelden.

Daar is maar één wapen waardoor u daartegen opgewassen bent en waarmee u zich krachtig verweren kunt: het schild van het geloof. U kunt proberen met Godsbewijzen een godlooचनाar te overtuigen. Maar u verdedigt nooit beter de waarheid van Gods Woord dan door in uw apologie uw hartelijk geloof in uw Redder Jezus Christus te laten meespreken. Laat dat geloof voor u zijn als het lange schild (Lat. 'scutum': 1.22 m. lang en 75 cm. breed) dat het gehele lichaam beschermt. Het was van hout gemaakt en overdekt met leer. Zo staat u sterk.

M.Luther droomde eens. En in die droom stond de duivel voor hem met een lange, lange lijst van zonden. Van niet één van die zonden kon Luther zeggen, dat hij die niet had bedreven. Ja, hij moest aan die lijst nog zonden toevoegen, die de satan had vergeten. Maar wat deed hij vervolgens? Hij doopte zijn pen in de rode inkt en schreef dwars door die zondenlijst: 'En het bloed van Jezus Christus, Gods Zoon reinigt van alle zonden'. Daarna verscheurde hij het papier en wierp het in het vuur. Toen hij opkeek, was de duivel verdwenen.

---

³ Gr. 'belos' = pijl (alleen hier in het NT). Gr. 'puroōo' = branden. Gr. 'sbennumi' = uitblussen. Vurige pijlen, want gedoopt in snel ontbrandbare stof.. Vgl. Spr. 7:23; 26:18. In Robertsons's Word Pictures (Bible Works) ad Ef.6:16 lezen we: All the fiery darts; these darts were sometimes ablaze in order to set fire to the enemies' clothing or camp or homes just as the American Indians used to shoot poisoned arrows.

In het geloof komt het erop aan, dat u in de bitterste omstandigheden dekking zoekt achter Christus en Zijn gerechtigheid. Daarom moeten wij dagelijks deze Christus in het geloof omhelzen. Hij is temidden van alle aanvallen van de boze uw pleitbezorger en advocaat (vgl. Zach. 3:1vv).⁴

Dit schild dekt ons met Gods heil. In Psalm 3:4 zegt de dichter: 'Doch Gij, Heere, zijt een schild voor mij.' De Heere Zelf wil zo'n Schild zijn. En het geloof waarin we achter onze trouwe Zaligmaker wegkruipen, is het ook. Het beschermt ons tegen elke voltreffer van de vijand. En wat we vooral ook niet moeten vergeten, is dat we alleen sterk staan, als we samen met andere geloofsgenoten dit schild opheffen en het als een schutdak boven ons hoofd houden.⁵

---

⁴ M.Henri (E-sword; Ef. 6:16) schrijft: Faith is all in all to us in an hour of temptation. The breast-plate secures the vitals; but with the shield we turn every way. *This is the victory over the world, even our faith.* 1 Joh.5:4. We are to be fully persuaded of the truth of all God's promises and threatenings, such a faith being of great use against temptations.

⁵ In deze voordracht is gebruik gemaakt van 1. Gesenius' *Hebr. und Aram. Handwörterbuch*; 16^e Aufl. 1915, s.v..maageen; 2. Trommius' *concordantie*, s.v. schild ; 3. E-sword (comm. M.Henri en Keil-Delitz). 4.Woordenboek ISBE = Internat. Standard Bible Encyclopedie, s.v. shield in E-sword; 5. Robertson's Word Pictures in Bible Works (ad Ef.6:16) . Online Bijbel (woordenboek).